

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „Д-Р ПЕТЪР БЕРОН“

Якимово 3640, ул. Г. Димитров № 17-19, тел. 0879156499,
e-mail: info-1201200@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:.....

Зап. №.....

Директор: **КЛАВДИЯ ИЛЧЕВА**

**ПРОГРАМА И МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩЕТО И
РАЙОННАТА АДМИНИСТРАЦИЯ ЗА ЕЖЕГОДНО ПРОУЧВАНЕ И
АПАЛИЗИРАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРИЧИНИ ЗА ОТСЪСТВИЯТА НА
УЧЕНИЦИТЕ И ЗА ОТПАДАНЕТО ОТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА**

/2025-2026 г./

Настоящата програма и механизъм са създадени на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и на Механизъм за съвместна работа по обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с Решение №373 /05.07.2017г. на МС.

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на програмата са:

- Закон за предучилищното и училищно образование
- Наредба за приобщаващото образование
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхвата и задържането в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013-2020г./, ранното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана

политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Пенавременния обхват на деца от предучилищна възраст, напoji създаването и въвеждането на единен Механизъм за съвместна работа по обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с Решение №373 /05.07.2017г. от МС.

Отпадането от образователната система на ниво училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование.

Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното отпадане на ученици и техните семейства и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната.

АНАЛИЗ НА ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА :

Причините за отпадане са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, необхванато, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията за учене, в обществените отношения и не на последно място и в педагогическата колегия.

Причините за необхванати и напуснали образователната система ученици, могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

- Социално-икономически причини - ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс
- Етнокултурни причини - по – ниска ценност на образованието, по ранното встъпване в брак и др., слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения с деца и др. ;
- Институционални причини - като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на образователната система от учениците и др.;
- Психологически причини - неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение

- Причини, свързани със здравия статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности. Рисковете за отпадане са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на детските градини за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование.

В СУ „Д-р Петър Берон“ ученици застрашени от отпадане са основно тези, които имат безпричинни отсъствия. Те са деца от семейства с по-ниски доходи, за които образованието не е приоритет. Обхванати са всички ученици, подлежащи на задължително обучение и това се дължи на последователната политика на образователната институция подчинена на принципите за: обратна връзка с институции, родители и учители; идентифициране на рисковите фактори – доклади, анализи.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.
2. Подобри резултати от учебно- възпитателната работа и личностна подкрепа на всеки ученик.

Политиките и мерките, които СУ „Петър Берон“ предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки, като се отчита спецификата на образователната институция и пуждите от подкрепа на всеки ученик. Акцентира се върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

Механизъм за съвместна работа с районната администрация и институциите по обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

Политики и мерки в СУ „Д-р Петър Берон“, произтичащи от:

1. Семейни и социални причини: Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по – ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в

чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от учителите с родителите/настойниците на децата, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса на контрол върху цялостното развитие на детето.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училището; провеждане на срещи на родителите с ръководството, мотивиране, консултиране и приобщаване.

4. Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с Отдел „Закрила на детето“ и други институции.

5. Социално слаби семейства.

Мерки: Оказване на социална помощ – осигуряване на безплатни учебници до 12 клас, безплатна закуска и плодове за ПГ, 1- 7 клас; стипендии и целеви помощи за учениците от 8 до 12 клас.

Други дейности, залегнали в механизма на СУ „Д-р Петър Берон“ за превенция на отпадане от училище, на основание анализа на причините са:

1.1 Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на децата;

-Изготвяне на база данни от учителите, в чиито класове има деца от рискови слоеве.

- Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на учениците и изясняване причините за отсъствията.

1.2 Подпомагане адаптирането на учениците.

1.3 Развитие на ученическата общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

1.4 Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно отпадане от училище.

1.5 По – голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, опазване, практическа насоченост.

1.6 Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава / наставничество /.

1.7 Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности от екипа за подкрепа за личностно развитие. Екипът включва –учителите, ресурсен учител, педагогически съветник, логопед.

1.8 Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с ръководството на училището.

1.9 Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“, ДПС, др.

1.10 Отчет на дейностите и мерките по програмата.

Дейности и срокове по обхващане и задържане на ученици в задължителна училищна възраст в училище

- В срок до 31.08 от служба „ЕСТРАОН“ да бъде иззета информация за подлежащите на задължителна обучение деца на територията на района

Отг:Директорът

- До 31.09 да се изготвят списъци на деца, които са посещавали ПГ през миналата учебна година, но незаписани в настоящата, причини за отпадането им.

Отг:Директорът

- Учителите, съвместно с екипите по райони, посещават домовете на незаписаните за текущата година и провеждат разговори с родителите. Ако дете, подлежащо на задължително обучение не е открито на постоянен или настоящ адрес се изготвя списък, който се предоставя на директора на училището,районната администрация и на РУО.

Отг: Екипите за обхват

- Ежемесечно, до 5 число, учителите предоставят информация за предходния месец, за неосигурено присъствие на учениците за повече от 5 отсъствия и съответно 3 дни по неуважителни причини в ПГ, с цел налагане на наказания на родителите по чл. 374 от ЗПУО.

Отг : Директорът и учител от ПГ

Настоящата програма и механизъм са приети на ПС на